

Krugman ผู้นำรักและน่ารัง

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

varakorn@dpu.ac.th

ในโลกตะวันตกปัจจุบันคงไม่มีนักเศรษฐศาสตร์คนใดที่อดาวในความคิดเห็นและเป็น "ขาประจำ" ของประธานาธิบดีบุชใหญ่เท่า Paul Krugman ศาสตราจารย์แห่งมหาวิทยาลัย Princeton ผู้มีทั้งแฟนประจำและคนเกลียดชังมากมายในโลก

Krugman เป็นที่รู้จักในประเทศไทยเมื่อปี ค.ศ.1997 ยามเมื่อเกิดเหตุการณ์ "ต้มยำกุ้ง" ซึ่งไทยเป็นต้นเหตุแห่งความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนในภูมิภาคและนำไปสู่วิกฤตการณ์เศรษฐกิจ Krugman ซึ่งเป็นผู้ได้รับการยอมรับในวงการเศรษฐศาสตร์ในเรื่องความเข้าใจธรรมชาติของความผันผวนดังกล่าวได้เสนอแนะมาเลเซียซึ่งเกิดวิกฤตเป็นเวลา 1 ปี หลังประเทศไทยให้ความคุ้มครองไหลเข้าออกของเงินตราต่างประเทศชั่วคราวหนึ่ง ซึ่งตรงข้ามกับสิ่งที่ IMF บังคับให้ประเทศไทยทำ

เหตุที่ข้อเสนอของ Krugman มีความสำคัญก็เพราะตลอดระยะเวลา 20 ปีก่อนหน้านั้น Krugman ได้มีผลงานวิชาการด้านการค้าและการเงินระหว่างประเทศจนเป็นที่ยอมรับในวงการ (มีหนังสือ 18 เล่ม ข้อเขียนวิชาการประมาณ 200 ชิ้น) และมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ในสาขาที่จนเกิดสิ่งที่เรียกว่า New Trade Theory

ในปี 1991 Krugman ได้รับรางวัล John Bates Clark Medal ซึ่งถือกันว่าเป็นรางวัลอันเครื่องสำหรับรางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์ในเวลาอีก 20 ปีข้างหน้า (ประมาณร้อยละ 40 ของผู้ได้รับรางวัลนี้ได้รับรางวัลโนเบลในเวลาเฉลี่ย 20 ปีต่อมา)

รางวัลนี้ให้แก่กษัตริย์อเมริกัน ผู้มีวัยต่ำกว่า 40 ปี ซึ่งมีผลงานวิชาการเศรษฐศาสตร์เป็นเลิศ เมื่อเห็นรายชื่อผู้เคยได้รับรางวัลนี้แล้วก็ตกใจเพราะเป็นอาชีพที่หวงของวงการเศรษฐศาสตร์โลกทั้งถิ่น (นักเศรษฐศาสตร์อเมริกันครอบงำการสร้างความรู้เศรษฐศาสตร์มายาวนานนับแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สอง) คนแรกที่รับรางวัลนี้ในปี 1947 คือ Samuelson ตามมาด้วย Boulding, Friedman, Tobin, Arrow, Klein, Solow, Becker, Fisher, Feldstein, Stiglitz ฯลฯ

Krugman ปัจจุบันอายุ 52 ปี เป็นคนแรกที่สามารถผสมผสานอธิบายการเกิดขึ้นของการค้าโลกด้วยทฤษฎีดั้งเดิม คือ Comparative Advantage (ทฤษฎีข้อได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ กล่าวคือทรัพยากรของแต่ละประเทศมีข้อได้เปรียบในเชิงเปรียบเทียบในเรื่องต้นทุนการผลิตจนแต่ละ

ประเทศมุ่งเน้นการผลิตสินค้าขึ้น และแลกเปลี่ยนค้าขายกับประเทศอื่นที่มีข้อได้เปรียบในเชิงเปรียบเทียบในสินค้าอื่น) และทฤษฎีใหม่ที่เขาเสนอคือการประหยัดอันเกิดจากขนาดการผลิต (Economy of Scale) และนวัตกรรมของเทคโนโลยีอย่างได้ครวระและมีเหตุมีผลจนเป็นที่ยอมรับและชื่นชมของวงการ นอกจากนี้ยังเขียนตำราการค้าระหว่างประเทศที่นักศึกษาอ่านกันอย่างกว้างขวางอีกด้วย

Krugman เป็นผู้สร้างความสนใจในเรื่องการศึกษาวิกฤตเศรษฐกิจ วิกฤตของอัตราแลกเปลี่ยน เศรษฐศาสตร์ภูมิศาสตร์เขตการค้าเสรี ฯลฯ และเขาศึกษาวิกฤตเศรษฐกิจของไต้หวัน เกาหลี ญี่ปุ่น เอเซีย ฯลฯ จะว่าไปแล้วเขาได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้พยากรณ์ว่าจะเกิดวิกฤตเศรษฐกิจเอเชียที่ผ่านไปได้อย่างถูกต้องด้วยซ้ำ

ในข้อเขียนของเขาในปี 1994 เขาบอกว่าไม่มีสิ่งที่เรียกว่า Asian Miracles (สิ่งอัศจรรย์ของเอเชีย) ซึ่งผู้คนจำนวนมากชื่นชมว่าเป็นบริเวณที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจรวดเร็วกว่าภูมิภาคอื่นๆ ทั้งสิ้น

Krugman บอกว่า เศรษฐกิจของประเทศเหล่านี้ขยายตัวมากอย่างน่าอัศจรรย์จนเชื่อว่าเป็น Miracles ก็เพราะมีการใช้วัตถุดิบกันขนานใหญ่ ในขณะที่ผลิตภาพ (productivity) คงที่ (คล้ายกับยุคสมัยของสหภาพโซเวียตภายใต้สตาลินในทศวรรษ 1940 และ 1950) ตราบใดที่สามารถใช้วัตถุดิบได้เพิ่มขึ้น เศรษฐกิจก็ขยายตัวได้เรื่อยๆ แต่เมื่อใดที่วัตถุดิบถูกใช้งานอย่างเต็มที่แล้ว การขยายตัวเศรษฐกิจก็จะหยุดชะงัก วิกฤตก็จะเกิดขึ้น

ถึงแม้ Krugman จะไม่ถูกทั้งหมดแต่เมื่อเกิด "ต้มยำกุ้ง" ขึ้น ผู้คนก็นึกถึงคำทำนายของ Krugman จนทำให้เกิดความหวั่นไหว ขาดความเชื่อมั่น และอาจมีส่วนซ้ำเติมจนเกิดวิกฤตแพร่กระจายไปทั่วก็เป็นได้

Krugman ได้มีประสบการณ์กับวงการเมือง ได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกของคณะที่ปรึกษาของประธานาธิบดี (Council of Economic Advisors) ในปี 1982 ในสมัยประธานาธิบดีเรแกน และเกือบได้เป็นประธานของคณะที่ปรึกษาในสมัยประธานาธิบดีคลินตันสมัยแรก

จากประสบการณ์เหล่านี้ทำให้เขาได้กลายเป็นนักเขียนประเภท Popular Economics หรือการเขียนเศรษฐศาสตร์ให้คนเดินถนนอ่านนับแต่กลางทศวรรษ 1990 เป็นต้นมา เขาเขียนลงนิตยสารต่างๆ อย่างสม่ำเสมอด้วย "หมัดที่หนัก" และตั้งแต่ปี 2000 เป็นต้นมาเขาเป็นคอลัมน์นิสต์ประจำของหนังสือพิมพ์ New York Times

"หมัดที่หนัก" หมายถึงการตำหนิ วิจารณ์นโยบาย ความเชื่อ หรือประเด็นทางวิชาการ ไม่ว่าสังคม เศรษฐกิจ หรือการเมือง โดยระบุชื่อคนอย่างไม่วิเคราะห์หน้าหน้าพารม และปัจจุบันเป็น "ขาประจำ" ใหญ่ที่สุด ของรัฐบาลบุชอย่างไม่เกรงกลัว เขาก็มีศัตรูในวงชิงตันในแวดวงวิชาการ ในวงการหนังสือพิมพ์ ในวงการเมือง ไม่ว่าฝ่ายขวาหรือเดโมแครตหรือลัทธิพิสัยกันเต็มไปหมด แต่ก็มีแฟนที่ชื่นชอบเขามากมายทั่วโลกเช่นกัน

แต่ไม่ว่าชื่นชมหรือชิงชัง ทุกคนก็อ่านข้อเขียนของเขาที่อธิบายและวิเคราะห์แจ่มแจ้งประเด็นที่ซับซ้อนเชิงเศรษฐศาสตร์

ที่สังคมกำลังถกเถียงกันอยู่อย่างชัดเจนและเข้าใจได้ง่ายๆ โดยไม่ต้อง “แบกกระโถมอ่าน”

Krugman พยายามสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในแง่มุมสังคมและเศรษฐกิจแก่สังคม เขาตำหนิกลุ่มคนที่เขาเรียกว่า “Policy Entrepreneurs” ซึ่งประกอบด้วยสื่อในวอชิงตัน นักกิจกรรมสังคม(Activists) นักการเมือง ข้าราชการ ฯลฯ ที่พยายามผลักดันนโยบายเพื่อผลประโยชน์ หรือตามความเชื่อของกลุ่มตัวอย่างขาดความรู้ทางวิชาการที่ถูกต้อง

ใครก็ตามไม่ว่าจะเป็นนักวิชาการ รัฐมนตรี นักการเมือง หรือ ข้าราชการ หากบิดเบือนข้อเท็จจริง หรือบิดเบือนตรรกะเพื่อทำให้สังคมเข้าใจผิดแล้วจะโดน “ถูกชก” ทันทีอย่างไม่ไว้หน้า ล้ำสุดเขาเป็นไม้เบื่อไม้เมากับรัฐบาลบุช เพราะเขาเชื่อว่าบรรดานโยบายของบุชทั้งหลายนั้นจะนำไปสู่ 3 เรื่อง คือ Wealth Inequality(คนรวยยิ่งรวยยิ่งขึ้น) Corporate Profiteering(การหาประโยชน์ขององค์กรธุรกิจใหญ่) และ Crony Capitalism(ทุนนิยมแบบทำให้พรรคพวกแวดล้อมได้ประโยชน์)

Krugman เป็นผู้ชื่นชมการค้าเสรี(ไม่เชื่อว่าคนญี่ปุ่น/คนจีนแย่งงานคนอเมริกันหากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีในประเทศเป็นตัวการ และไม่เชื่อว่าการกีดกันการค้าเสรีจะเป็นประโยชน์แก่ใคร) และเป็นนักเศรษฐศาสตร์ประเภทที่เรียกว่า Neo-Keynesian(เชื่อในกลไกตลาดและการแทรกแซงของภาครัฐด้วยการใช้นโยบายการคลังและนโยบายการเงิน) ซึ่งเหมือนกับนักเศรษฐศาสตร์กระแสหลักที่เป็นกลุ่มใหญ่ที่สุดในโลก นโยบายเศรษฐกิจที่เฟื่องแผลงไปของรัฐบาลไทยอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ไม่ห่างไกลแนวคิดของ Krugman

Krugman กล้าเขียนและกล้าแสดงความคิดเห็นวิจารณ์ในเรื่องต่างๆ ในขณะที่คนอื่นๆ ไม่ว่าจะสื่อหรือนักวิชาการยังไม่อาจหาญเริ่ม อีกทั้งยังกล้าท้าทายความเชื่อดั้งเดิมของสังคมโดยใช้วิชาการวิเคราะห์แจ่มแจ้งอย่างชัดเจน เช่น เสนอให้ญี่ปุ่นเพิ่มปริมาณเงินขึ้นอีกมากเพื่อให้หลุดพ้นจากเศรษฐกิจตกต่ำ(รัฐบาลทำตามข้อเสนอและได้ผลแต่ช้าไป 5 ปี) หรือเสนอว่าการขาดดุลการค้ากับญี่ปุ่นเป็นเรื่องจิบจ้อย หรือเสนอว่าการแข่งขันโดยสร้างความสามารถในการแข่งขันของแต่ละประเทศไม่ใช่ประเด็นสำคัญ(ประเทศไม่ใช่บริษัทจึงล้มละลายไม่ได้) หรือเสนอว่าไม่มีสิ่งเรียกว่าสงครามเศรษฐกิจมาแทนสังคมเย็น(การค้าไม่ใช่ Zero-sum game ซึ่งทำให้มีคนได้และมีคนเสีย หากทุกคนได้)

Krugman มีกลุ่มคนที่เกลียดชังจนช่วยกันตั้งเว็บไซต์ขึ้นร้องดราม่าและจับผิดพร้อมเปิดที่ว่างรับคำวิจารณ์จากทั่วโลกเป็นการเฉพาะ แต่ก็มีอีกกลุ่มที่ชื่นชมจนตั้งเว็บไซต์ขึ้นมาสู้เขาถูกวิจารณ์แม้แต่ว่าเป็นคนเกลียดชัง(anti-Semitism) ซึ่ง Krugman ตอบอย่างขบขันว่าข้อวิจารณ์นี้หักล้างได้ง่ายกว่าทุกข้อกล่าวหาที่เคยมีมา เพราะตัวเขาเป็นยิว